

Godišnji izvještaj

1. januar- 31. decembar 2012

Sarajevo, 2013

Poštovani čitaoci,

Fondacija Mozaik je društveno preduzeće koje pruža finansijsku i savjetodavnu podršku za akcije građana koje su od zajedničkog interesa zajednica u Bosni i Hercegovini (BiH). Fondacija je osnovana 2002.godine sa ciljem da ojača društvenu koheziju između zajednica osnaživajući ljude da poduzmu zajednička akcije; mobiliziraju lokalne resurse i poduzmu zajedničke akcije kako bi riješili lokalne probleme.

Govoreći u brojkama, u 2012. godini Fondacija Mozaik je podržala **326 inicijativa** čija je sveukupna vrijednost **€1.126.220** od čega je **48%** obezbijeđeno iz **lokalnih resursa**. Pri implementaciji inicijativa unutar zajednica **5.718 volontera** su radili **105.199 volonterskih sati**. Dodatno, **€238.289** je dodijeljeno našim društvenim biznisima da bi se podržao ruralni poljoprivredni razvoj, pomirenje i da bi se promovisalo DOP. Naš godišnji budžet za 2012. je porastao do € 1.520.697 (povećanje od 27 u odnosu na **€ 1.190.599** u 2011).

Razvili smo i objavili standarde za **Razvoj uz učešće zajednica** (RUZ) metodologiju; dobili dva granta od Evropske Unije i Svjetska banka i UniCredit Fondacija su nas pozvali da administriramo program malih grantova u BiH.

Naša dva društvena biznisa su na pravom putu da vrate svoja prvobitna ostvarena sredstva našim neprofitnim programima. Dodatno, obezbijedili su više od **20 održivih radnih mjesta**. Razvili smo strategiju za osnovni fond i njegova implementacija će početi u 2013.

Naša vizija impakta i finansijske održivosti polako postaje stvarnost! Nadam se da ćete uživati čitajući naš godišnji izvještaj.

Lijep pozdrav,

Zoran Puljić
Direktor

SADRŽAJ:

1. Strateške izjave
2. 2010-2014 Ciljevi i postignuća u 2012.
3. Rezultati u 2012.
4. Programi i aktivnosti
 - 4.1 Omladinske banke
 - 4.2 Kulturno nasljeđe i turizam
 - 4.3 Program PLUS-društvena pravda i inkluzija
 - 4.4 Za aktivne zajednice
 - 4.5 Upravljanje grantovima
5. Mozaikovi društveni biznisi
 - 5.1 EkoMozaik
 - 5.2 Agencija MaŠta
6. Mozaikov razvoj
 - 6.1 Strateške smjernice
 - 6.2 Ljudski resursi
 - 6.3 Mreže
7. Naučene lekcije
8. Finasijski izvještaji

1. Strateške izjave

- VIZIJA:** Aktivne zajednice-pokretači društvenog i ekonomskog razvoja.
- MISIJA:** Fondacija Mozaik je bosanskohercegovačko društveno preduzeće koje kroz finansijsku i savjetodavnu podršku podstiče ljude da se organizuju i da unaprijede svoje zajednice.
- CILJ:** Poboljšati društvenu koheziju i podržati razvoj aktivnih i jakih zajednica koje prepoznaju vlastite resurse, poduzimaju inicijative i zajedno sa vladinim i poslovnim sektorom rade na vlastitom, društvenom i ekonomskom razvoju.

2. 2010-2014 Ciljevi i postignuća u 2012.

CILJ 1-DA PRUŽIMO PODRŠKU CILJNIM ZAJEDNICAMA BAZIRANO NA RAZVOJ UZ UČEŠĆE ZAJEDNICA (RUZ) METODOLOGIJI

Postignuća:

- Mozaik je povećao broj grantova od 226 u 2011, na 326 u 2012.
- 48 projekata su podržali Svjetska banka i UniCredit Fondacija.
- 1.375 osoba i 368 preduzeća su podržali provedene akcije.
- 26 općina i jedno ministarstvo su podržali akcije s više od £ 140,000.
- 5,718 volontera su volontirali 105,199 sati.

CILJ 2- OSIGURATI KONTINUIRANO POBOLJŠANJE KVALITETE RUZ METODOLOGIJE

Postignuća::

- Razvijeni i objavljeni standardi RUZ metodologije.
- Započet projekat za podršku izgradnje kapaciteta naše RUZ mreže.

CILJ 3 - Stvaranje poticajnog okruženja za društveno odgovorno poslovanje

Postignuća::

- Povećan broj preduzeća koja podržavaju lokalne akcije, pokrenute kroz Mozaikove programe.
- Podrška za naša dva društvena preduzeća i pozicioniranje Fondacije Mozaik kao priznatog i uspješnog društvenog preduzeća na regionalnom i globalnom nivou.

CILJ 4 - Jačanje Mozaikovog položaja na nacionalnom i regionalnom nivou

Rezultati:

- Povećana iskorištenost lokalnih resursa.
- Započet regionalni projekat koji finansira EU "SIGN za održivi razvoj".
- Mozaik je bio domaćin Grantmakers East Foruma u Sarajevu.

CILJ 5 - postići održivost

Rezultati:

- Dodatna ulaganja u oba naša društvena preduzeća.
- Razvijena strategija za osnovni fond i potpisan ugovor s Mott Fondacijom kako bi podržao naše početne napore u uspostavljanju osnovnog fonda.
- Razvijanje strategije za 2014-2020.

3. REZULTATI U 2012.

Mozaik je bio usredotočen na tri glavna područja:

- Jačanje uticaja na razvoj zajednica (unaprjeđenje metodologije, standarda kvalitete, nacionalni i regionalni doseg, lokalna filantropija).
- Samoodrživost (društveno preduzeće, osnovni fond, prihodovne aktivnosti i usavršavanje osoblja).
- Definiranje impakta i nove sedmogodišnje strategije.

Glavna postignuća u 2012. su:

- Razvijeni standardi kvalitete RUZ metodologije
- Program Omladinske banke postao najveći program za mlade u regiji
- Pet centara za djecu s invaliditetom pretvoreni u inkluzivne centre.
- Pet centara su započeli tržišno orijentirane prihodovne aktivnosti kako bi bili održivi.
- Naše bottom-up aktivnosti zagovaranja rezultirale su promjenom politike na općinskom i entitetskom nivou o učestvovanju žena u izbornim procesima.
- SIGN mreža je dobila projekat finansiran od strane EU u Briselu.
- Grantmakers East Forum, okupljanje 150 donatora, čiji su domaćini bili Mozaik i Agencija MaŠta.

4. PROGRAMI I AKTIVNOSTI

OMLADINSKE BANKE

Omladinske banke su program na koji je Fondacija Mozaik naročito ponosna. Omladinske banke obuhvataju razvoj zajednica, učešće, mobilizaciju lokalnih resursa i aktivizam, dok istodobno utiče na politike. Ovaj program nudi mladima stvarne mogućnosti da razviju svoje društvene i poduzetničke vještine.

Program Omladinske banke je započet 2008. godine u pet opština/općina i danas je aktivan u 32 opštine/općine u BiH. U 2012. godini, program Omladinske banke je podržao 259 inicijativa čija je sveukupna vrijednost €465.850. Mozaik Fondacija je z sredstava USAIDa i općina/opština obezbijedila €193.939, a 58% sveukupne vrijednosti je obezbijeđeno kroz mobilizaciju lokalnih resursa od 1.009 pojedinaca, 232 preduzeća, 148 vlada i 64 NVO.

KULTURNO NALJEĐE I TURIZAM

Program je nastao iz inicijative Živo nasljeđe (2002) sa jasnim fokusom na ekonomski razvoj BiH. U sklopu ovog programa, Mozaik nastoji iskoristiti svoj poduzetnički duh i stvoriti inovativne i održive mogućnosti za razvoj kulturnog turizma. U 2012, Mozaik je implementirao projekat “Sarajevo na raskršću svijeta” finansiran od strane EU.

Usredočili smo se na izgradnju kapaciteta kulturnih institucija u području menadžmenta, liderstva, razvoja projekta i namicanja sredstava.

Tri inicijative su podržane u iznosu od €27.000, od čega je €4.000 obezbijedila zajednica. Ponosni smo činjenicu da je grad Sarajevo podržao projekat sa €40.000.

PROGRAM PLUS - SOCIAL JUSTICE AND INCLUSION

Ovaj program ima za cilj podržati inkluziju svih članova zajednice, bez obzira na njihove (ne) sposobnosti. Projekat podržava nevladine organizacije, davatelje javnih usluga te ostale članove zajednice da mobiliziraju vlastite resurse i uklone fizičke i psihičke barijere kako bi se postiglo više pravde u zajednicama u BiH. Od 2008. program je u potpunosti podržan od strane Austrijske razvojne agencije i Medicora, preko našeg partnera Light for the World (Austrija). Ukupna vrijednost ovog projekta je više od 215,000 € za 30 mjeseci.

U sklopu ovog programa, pet centara su započeli inkluzivne aktivnosti koje su okupile članove zajednice. Oni su također uspostavili nove prihodovne aktivnosti koje imaju uticaj na njihovu finansijsku održivost. Dva centra su pokrenuli biznis pakiranje šećera; jedan od njih vrši usluge prevoza; jedan centar je osnovao Butik specijalne štampe i jedan je počeo proizvodnju industrijskih i uredski klamerica. Četiri centra su već ostvarili neke prihode!

U 2012. smo podržali 10 inicijativa u ukupnoj vrijednosti od 115,889 €. Mozaikov doprinos je bio 57,264 €, a 51 od ukupne vrijednosti je osigurano kroz lokalnu mobilizaciju sredstava od pojedinaca (43), preduzeća (42), javnih ustanova (22) i nevladinih organizacija (18).

ZA AKTIVNE ZAJEDNICE

Kroz ovaj program, zajednicama koje aktivno uključuju građane u planiranje i implementaciju se dodjeljuju mali grantovi da se podrže aktivnosti od zajedničkog interesa. U 2012, Mozaik nastavlja s implementacijom projekta "Ravnopravnost u ruralnim zajednicama", koji financira EU, Kanadski fond za lokalne inicijative (CFLI) i općine/opštine Cazin i Šekovići. Projektna strategija bila je usmjerena na savjete MZ kao važnim instrumentom za uspostavljanje

društvene kohezije. Šest akcija zajednice su finalizirane, a ukupna obezbjeđena sredstva u ovoj godini iznosila su € 52.171, gdje je više od 32,000 € bilo obezbjeđeno na lokalnom nivou kroz mobilizaciju lokalnih resursa (62). Obje općine/opštine usvojile su odluke za povećanje broja žena u izborima za članove savjeta MZ. Izborna komisija u Republici Srpskoj također je usvojila dva člana koji zahtijevaju veći angažman žena i mladih u izbornom procesu.

UPRAVLJANJE GRANTOVIMA

Mozaikovi naponi i stručnost u učinkovitom dodjeljivanju grantova prepoznali su UniCredit Fondacija i Svjetska banka. Mi administriramo njihove grantove u BiH. Zajedno sa Mozaikom, UniCredit Fondacija je objavila dva poziva - Društveno poduzetništvo (20,000 € po grantu) i Socijalna inkluzija (10,000 € po grantu). Kroz ovaj poziv, Mozaik je administrirao 11 grantova (5 DP i 5 DI) u iznosu od 130,000 €. Svjetska banka je pozvala Mozaik da razvije kriterije za program Aktivni mladi i kroz dva javna poziva mi smo podržali 37 projekata mladih u iznosu od 175,000 €. Omladinske nevladine organizacije će doprinijeti sa preko 70,000 € za implementaciju ovih projekata.

5. MOZAIKOVI DRUŠTVENI BIZNISI

EKOMOZAIK

EkoMozaik je društveni biznis, čiji je primarni cilj stvoriti održiva radna mjesta koristeći konkurentne prednosti ruralnih područja u BiH. EkoMozaik stvara prihode i usmjerava sve svoje dobiti kroz Mozaik Fondaciju za razvojne projekte u BiH.

Bilo je mnogo izazova u 2012, ali i brojni ciljevi su postignuti. EkoMozaik je partner projekta "Osnaživanje žena kroz poljoprivredu u BiH" financiran od strane USAIDa. U razdoblju kada je 75 plastenika u BiH bilo uništeno zbog teških vremenskih prilika, EkoMozaik je sačuvao staklenik

od 5017m². Ljetna i jesenja proizvodnja cvijeća i povrća bila je vrlo uspješna i bili smo spremni za zimu.

Tokom protekle godine EkoMozaik je zaposlio četiri nova radnika, tako da trenutno imamo 22 stalno zaposlenih, dok je broj sezonskih radnika povećan sa 100 na 162. EkoMozaik je trenutno u najboljoj poziciji do sada, a planiramo proširiti proizvodnju i zaposliti više ljudi.

MAŠTA AGENCIJA ZA PROMOCIJU I DRUŠTVENU ODGOVORNOST

Godina 2012. za Agenciju MaŠta je bila u znaku borbe za uspjeh. Ušla je na tržište s namjerama da se pozicionira u području promocije društveno odgovornog poslovanja (DOP), a da bi postigla uspjeh kao marketinška agencija. U tom periodu, Agencija MaŠta je vrijedno radila da bi ponudila i dovršila svoje aktivnosti: organiziranje manifestacija, konferencija i radionica, kao i treninga za preduzeća, brendiranje i vizualna komunikacija, PR i odnosi s medijima te promovisanje DOP.

Radeći vrijedno u području promocije postigli su uspjeh u drugoj polovici godine. Ako stavimo prethodnu godinu u brojke, Agencija MaŠta je organizirala 10 događaja, 4 konferencije, izradila više od 500 stranica vizualnih komunikacijskih materijala i ostvarila više od 600 medijskih izdanja, intervjua i nastupa.

Agencija MaŠta zapošljava dvije osobe, a imala je pet stalnih volontera. Svaki od njih je prošao kroz obuku za vizualne komunikacije, organiziranje događaja i odnose s medijima. Radili su više od 900 volonterskih sati u 2012. U 2013, Agencija MaŠta će nastaviti ostvarivati uspjeh, kao i usredotočiti se na svoj glavni impakt - da svoj ostvareni profit vrati u zajednicu.

6. MOZAIKOV RAZVOJ

STRATEŠKE SMJERNICE

U oktobru 2012. Mozaik je započeo intenzivan proces strateškog planiranja koji će rezultirati novom strateškom planu za period 2014-2020. Mi želimo iskoristiti naše konkurentne prednosti: poduzetnički duh, dodjeljivanje grantova kroz RUZ metodologiju, velike nacionalne, regionalne i međunarodne mreže, izvrsne ljudske resurse i dobar ugled kod svih zainteresiranih strana - i fokus samo na stvari koje su u skladu sa impaktom koji želimo postići (povjerenje i/ili nova održiva radna mjesta).

LJUDSKI RESURSI

Mi vjerujemo da su ljudski resursi najvažniji koje ima Mozaik, pa smo uložiti puno vremena i napora da se nađu najbolje osobe, a zatim smo osmisliti najbolje poslove za njih. Nakon nekoliko godina ovom pristupu, mi smo prepoznali trend da privlačimo izvrsne mlade volontere koji su postali dio našeg osoblja nakon nekoliko mjeseci volontiranja. Suprotno tome, još uvijek se suočavamo sa sličnim problemom kao i drugi poslodavci BiH - nedostatak predanih i motiviranih osoba za više pozicije. Nije bilo lako, ali trenutno mi smo više nego zadovoljni s članovima tima - Mozaik ima 22 stalno zaposlenih i tri stalna volontera.

MREŽE

Godina 2012. bila je obilježena uspješnim sudjelovanjem u različitim mrežama: GEF (Grant Makers East Forum) je bio organizovan u Sarajevu čiji su domaćini bili Mozaik i Agencija MaŠta; Sarajevo treba da bude domaćin AGA konferencije (Annual General Assembly) u 2014; dva projekta za jačanje mreže su razvijeni i potpuno su u skladu s našom strategijom (CDD na nacionalnom i SIGN na regionalnom nivou). Oba projekta će biti podržana od strane EU.

U naredne dvije godine, mi ćemo također podržati osnivanje četiri Centra za razvoj zajednica u organizacijama naša četiri člana koji će primijeniti Mozaikovu metodologiju i povećati naš doseg. Regionalna SIGN mreža razvila je zajednički projektni prijedlog za rad na filantropiji, promovisanje CRSa, zajednice i razvoja civilnog društva. Projekat vodi BCIF, dok su CIRA, zapravo, fAct i Mozaik partneri. Hrvatska nacionalna zaklada je partner, a mi smo tek počeli pregovore sa FIQ da nam se pridruže kao jedini grantmaker na Kosovu..

NAUČENE LEKCIJE

- Komunikacija! Prije nego počnemo sa kampanjom našeg osnovnog fonda moramo osigurati da naš impakt i naša komunikacijska strategija budu jasni.
- Svi članovi našeg osoblja su bili na retreatu. Ova vrsta aktivnosti se pokazala kao dobro prihvaćena i da se treba organizovati redovno da bi naše osoblje moglo napredovati i biti ponosno na sebe i Mozaik.
- Impakt. Impakt. Impakt. Iako će svi reći da je Mozaik jedna od tri najbolje OCD (organizacija civilnog društva) u državi i da su rezultati naših projekata van očekivanog, mi želimo da naš impakt bude jasniji, razumljiviji i prepoznat.
- Proces upravljanja vremenom ostaje slaba tačka našeg rada-mnogo vremena je utrošeno na stvari koje nisu ni važne ni hitne.
- Trebamo ospobiti naše grantije da preuzmu više odgovornosti, održavajući finasijsko-administrativne troškove niskim kroz digitalizaciju. Ovo nam je izazov, ali ćemo naći način da to postignemo!

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

PRIHODI I RASHODI BILANS PRIHODA I RASHODA 2012 (EUR)

PODRŠKA I PRIHODI

Državna, entitetska i lokalna vlast	143.704
Međunarodni donator	1.381.659
Prihodovne aktivnosti	25.730
Ostali prihodi	6.139
Ukupna podrška I prihodi	1.557.232

TROŠKOVI

Grantovi	765.815
----------	---------

Administrativni troškovi

Primanja zaposlenih (bruto)	
Direktori, administracija, finansije	43.766
Režijski troškovi	
Zakupnina, komunalne usluge, osiguranje, tekući troškovi	30.307
Ostalo	
Treninzi osoblja, konferencije, sastanci UO, automobili (registracija i osiguranje) i revizije	125.086
Ukupni administrativni troškovi	199.159

Direktni troškovi

Troškovi projektnog osoblja (bruto)	
Program menadžeri, menadžerica za razvoj kapaciteta i monitoring, projekt menadžeri, menadžer za komunikacije , projektni i programski asistenti	269.035
Programski troškovi	
RUZ izgradnja kapaciteta, publikacije, promocije, sastanci savjetnika grupe, komunikacije, uredski materijal, regionalni sastanci, radionice, vozila (gorivo i održavanje), lokalna putovanja, itd.	281.226
Ukupni direktni troškovi	550.261
Ostalo	
Bankarska provizija, drugi troškovi	5.462
Ukupni troškovi	1.520.697
Razlika prihoda i rashoda	36.535

PRIHODI

Prihodi (u EUR)	2012
Charles Stewart Mott Foundation USA	159.403
USAID BiH	729.649
European Union	50.308
Balkan Trust for Democracy	3.759
Light for the World & Austrian Development Cooperation	90.000
World Bank	175.000
UniCredit Foundation	130.000
Swiss Cultural Program	4.886
Canadian Fund for Local Initiatives	22.589
UNDP	9.234
Opštine/općine	128.365
Ministarstvo okoliša i turizma	15.339
Hastor Foundation	4.960
OSCE	2.499
HOG School Malme	462
Prihodovne aktivnosti	25.730
Ostali prihodi	3.483
Ukupni iznos donacija	1.555.666

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

BALANS STANJA, 31. decembar, 2012 (EUR)

I SREDSTVA AKTIVA

Osnovna imovina	784.654
Kuća	136.870
Namještaj i oprema	18.268
Vozilo	48.255
Traktor i poljoprivredne mašine	108.764
Staklenik	319.400
Sistem grijanja	59.044
Software	94.053
Kratkotrajna imovina	268.843
Novac i novčani ekvivalenti	53.561
Ostala kratkotrajna imovina! Akontacija	215.282
Ukupna sredstva	1.053.497

II OBAVEZE

Tekuće obaveze	260.617
Obaveze prema dobavljačima	110.703
Razgraničeni kratkoročni prihodi za projekte	149.914
Dugoročne obaveze	633.581
Razgraničeni prihodi iz donacije za projekte/stalna sredstva	633.581
Trajni izvori/kapital	159.299
Kapital	127.277
Neto imovina	32.022
Ukupno kapital i obaveze	1.053.497